

ofón. — 12.30: Felolvasás. — 7.30: Zenekar. — Gramofon. — Thomas: Ray-Sylvia balett. — Ény: Zsidónó. — ns: Nussdorfi

szágos Postás 1.30: Hírek. — 2.05: A rádió versenye. Zim-ány. Derksen: gő. Nicolai: A and. Csermák: adomka. 12.25: zés, időjárás-0: Radványiné ja: Öröm áll a erző. 4.45: Pon jelentés, hírek. ársulat előadá- fönökasszony: : Uray Margit rázik. 6.10: A szénbánya Rt. i közvetítés. — az diszoldása gyarország kor- fe.

hangy. mofón. ilharmonikusok yi Ernő közre- en: Leonora — tur zongoraver- induló .

znan. 22.15: He etek a Carmen-

etések

erés december hó 16.—25. számok an hosszobbitani g.

munka, montiro- kebevarrás kizá- imunka szalonjá- a 16.

(elszakíthatatlan) örök. Boskovic- ari 15.

ilyen mennyiség- Oradea, Francia

lesz most hétfőn, „Brásoveana” zá- Victoriei 5.

terem! Rendkívü- es kiszolgálás. A t készítményeim új, Calea Regale

perzsaszőnyegek ron eladók. Arta.

atu szép butoro- szoba használatlall ueca (Str. Gen- yermek nyvei! ch. Ara 90 lej

XIII. EVF. * SZAM 268 (10)—Kolozsvar, 1930 december 7 Vasárnap 5691 EV - Kiszlev 17

Uj Kelet az egyetem- de bántsi szidóság; napilap) 2. 11. e. 8. Képek utánnor 2. 11. e. 8. Gyás megjelölés. meg. Híreket nem küldni megörökösökre sem vállalkozunk

Taxa post platite in nur. No. 224746

Ramasetter Robert

BUDAPEST

Ara 5 lej

Munkaadóság és kiadóhivatal Strada Baron L. Pop (v. Brassai ueca) 18. szam. Telefon: 9 13

ELŐFIZETESI ÁRAK: Hónapra 1150 Lej Félévre 500 " Negyedévre 320 " Egy hónapra 110 "

KÖLFÖLDI ELŐFIZETESI ÁRAK: Egy hóra 1 dollár (vagy annak megfelelő pénzem). Egy évre 10 dollár. Hirdetések tarifa szerint vételesek fel.

Tardieu bukása

Tardieu megbukott s a francia belpolitikában, a sorozatos válságok után ismét egy nagy válság korszaka következett el. Tardieu bukása ezúttal nem kimondottan politikai, illetőleg külpolitikai okok miatt következett be, hanem ama pánik következtében, mely a sorozatos bankbukások miatt a francia kispolgárság lelkét elfogta. Egy nem is baloldali szenátor állapította meg Tardieu kormányáról, hogy az a nagyüzletek kormánya volt. S valóban: Tardieu és egész szűkebb vezérkara politikai karrierjüket nem annyira politikai rátermettségüknek, nem is providenciálisnak, hanem annak a nacionalista-imperialista frazeológiának köszönhetik, amely mindig és mindenütt kitünő üzleti érzékkel párosul.

Tardieu eddigi kormányzását az ugynevezett középpártok biztosították, azok az elemek tehát, amelyek a maguk kised hasznáikat csak a túlzó nacionalista politikától: a militarizmus uralmától s a legyőzött népek megszarolásától remélhették.

A reakció, amelyet Tardieu Franciaország politikai életében képviselt, mind addig erőteljesnek játszott, amíg az üzleti szellemet, amely kifele politikai köntösbe bujt, nem zavarták meg azok a bankbukások, amelyeknek panama-izű sorozatában a Tardieu-kormány egyes tagjai is vigan lubickoltak. Közben a drágaság egyre fokozódott s ami még ennél is rosszabb: a munkanélküliség rémítően ezideig megkímélt Franciaországban is felütötte fejét az ipari pangás. Ez pedig, karöltve a kispolgárok elkeseredésével, mely a bankbukásokból fakadt, olyan forradalmi hangulatot teremtett, amely nem vezethetett máshoz, mint Tardieuék bukásához. Kétségtelen tény, hogy e pillanatban Franciaország dolgozó rétegei is hatása alá kerültek annak az általános európai rémületnek, mely Németországban és Angliában hatalmas szociális erjedésben és sztrájk-mozgalomban robban ki. A bizonytalanság hangulata üli meg itt is a lelkeket, az imperialista háború közeledésének réme, melyet a nehézipari vállalatok, a banktöke és a tábarnokok karöltve készítenek elő.

Az elkeseredésnek, a rémületnek ebből a hangulatából Franciaország sem fog másképpen kikerülni, mint ha jelenlegi politikai rezsimjét visszafeljeszti, teret nyit a közéleti tisztulásnak, a nyomorgó osztályok és a nagyüzletek hasznán dözsölők között pedig kiegyenlítő folyamatot indít meg. A francia nagytömegek megelégték a jobboldali politikai háborus veszedelmet duzzasztó munkáját, megelégték a politikai bizonytalanságot, mely számukra ezideig semmi jót: se szociális védelmet, se kereseti lehetőségeket nem hozott, ellenben megnövelte a közterheket és sokszorosan súlyosbbitotta a pusztá megélhetés lehetőségeit.

Ebből az állapotból természetesen nehéz lesz a kivevickelés. Az egyes politikai pártok és az egyes néprétegek között az utóbbi években éles ellentét alakultak ki, amelyeknek összeegyeztése nagyon is nehéz lesz. Ezért érthető, ha a francia politikai körök és a saját egyaránt hosszú válságot jósolnak ezúttal. Nem lehetetlen, hogy a felmerült kényszerítő körülmények hatása alatt most tényleg sikerülni fog tető alá hozni a baloldali és balközép pártok koalícióját, ami azt jelentené, hogy külpolitikában a jelenlegi sovén és militarista irányzat helyett békésebb, a népek szolidaritást kereső irányzat alakulna ki, befelé pedig a szociálpolitika kiépítését, a drágaság letörését, a korrupció

kiírtását eredményezné. Valószínű, hogy ennek a széles alapon történő koncentrációnak létrehozása nem lesz könnyű munka, főleg azért, mert Tardieu és szűkebb üzleti köre mindent el fog

követni arra, hogy az államhatalom révén ezideig élvezett busás jövedelmektől ne essék el véglegesen. A francia kormányválság kedvező elintézése mindenesetre Európának is

egyik igen fontos érdeke, mert hiszen a háborus veszedelmeknek, az utóbbi években főleg, kizárólag a francia militarizmus és reakció volt az operációs bázisa.

A király elfogadta Junian lemondását

Argetoianu intervjuja és Junian lemondása az új rezsimet készíti elő

Voicu Nitescu lesz az új igazságügyminiszter, míg a közlekedésügyi tárca élére Raducanu kerül — A nemzeti-parasztpárt Boila és Maniu megrágalmazása miatt nyilvánosságra hozza, hogy miért kellett Alebra tábarnoknak távoznia a miniszteri székből

Junian megszűnt pártpolitikus lenni — „személyiség” lett

Bucuresti—Bukarest, december 6. (Az Uj Kelet munkatársától.) A nemzeti parasztpárt két éves kormányzása alatt immár harmadszor nyújtja be lemondását Junian igazságügyminiszter, aki már egy héttel ezelőtt eljuttatta lemondó levelét Mironescu miniszterelnökhöz. A kormány tagjai azonban becsületsszával fogadták meg, hogy a lemondás tényét mindaddig nem hozzák nyilvánosságra, amíg az uralkodó azt nem aprobálja. Pénteken este hét órakor Mironescu miniszterelnök audiencián jelent meg az uralkodó előtt és közölte vele, hogy Junian nem hajlandó lemondását visszavonni. Erre a király a lemondást tudomásul vette s megbizta Mironescut, hogy gondoskodjék helyettesről.

Az önjelöltek kudarc

Az audiencia után összeült a nemzeti parasztpárt központi végrehajtó bizottsága a képviselőház elnöki tanácsstermében. Rövid megbeszélés után elhatározták, hogy igazságügyminiszterré Voicu Nitescut nevezik ki, az ő helyébe pedig Raducanu volt munkaügyi minisztert állítják a közlekedésügyi minisztérium élére. A tanácssterem ajtaja előtt néhány önjelölt és több képviselő várta izgatottan a központi végrehajtó bizottság döntését. Félnyolc után néhány percet Mihalache belügyminiszter kinyitotta a terem ajtaját és kiszólt az ott várakozó szolgának, hogy hívja be Voicu Nitescut. A közlekedésügyi mi-

niszter, aki a kamara üléstermében Petrovici interpellációját hallgatta, azonnal eleget tett a felhívásnak és bement a tanácssterembe, amelyet öt perc múlva megelegetett arcaal hagyott el.

Mirto elégedetlen

Mihalache ezután Mirtoért menesztette el a szolgát, a volt iparügyi miniszter éppen teáját szűresölte a kamara büféjében. Ismeretes, hogy Mirto komolyan aspirált az igazságügyi tárcára. Es midőn a Voicu Nitescu—Raducanu kombinációt tudomására hozták, elégedetlenségének adott kifejezést a nemzeti parasztpárt végrehajtó bizottsága előtt. Még Mirtonal is elégedetlenebb azonban D. R. Ioanitescu volt belügyi alminiszter, aki ugyancsak meg volt győződve arról, hogy Junian lemondása révén megnyílik előtte az ut a hön öhajtott munkaügyi tárca felé. Eleinte arról volt szó ugyanis, hogy az igazságügyi tárcát Hatigan Emil munkaügyi miniszterrel töltsék be, az ő helyére pedig D. R. Ioanitescu nevezik ki. Mironescu miniszterelnök azonban közölte D. R. Ioanitescuval, hogy a parasztpárti frakció semmilyen körülmények között nem hajlandó vele együttműködni és így kénytelen volt kinevezésétől eltekinteni. Junian távozása folytán Raducanu került vissza a kormányba. Az új közlekedésügyi miniszter Mihalache egyik bizalmi embere és politikai körökben a történetek Mihalache sikere gyanánt könyvelik el.

ez egyúttal a nemzeti parasztpárt további uralmon maradását is jelenti.

Ilyen körülmények között kétségkívül különös jelentősége van Junian lemondásának. Minthogy az igazságügyminiszter az uralkodó bizalmasai közé számít, távozása kétségtelenül csökkentti a jelenlegi kormány amugy is alaposan megtépzott tekintélyét. S talán ez is volt a célja a filigram termetű igazságügyminiszternek, aki abban a nyugodt hitben és tudatban válik meg a miniszteri bársonyszéktől, hogy azt rövidesen ismét elfogja foglalhatni. Mindenesetre tény az, hogy akár az Argetoianu intervju, Junian lemondása is az új rezsim eljövetelet készíti elő.

Leszállítják a mezőgazdasági termékek kiviteli illetékét

Bucuresti—Bukarest, december 6. Ma délelőtt ülést tartott a kormány gazdasági bizottsága. Madgearu földművelésügyi miniszter ismertette a mezőgazdasági termékek értékesítéséről szóló törvénytervezetet, majd a mezőgazdasági termékek kiviteli illetékeinek leszállításáról, illetőleg eltörléséről tanácskozott a gazdasági bizottság. Valószínű, hogy a kormány közelebből ebben az értelemben törvényjavaslatot fog a parlament elé terjeszteni.

Itt említjük meg, hogy a Lupta értesülése szerint a választási reform módosításáról szóló javaslat ebben a szesszióban már nem kerül a parlament elé, miután a kormány el van határozva arra, hogy kizárólag gazdasági és pénzügyi természetű javaslatokat fog a parlament elé terjeszteni.

Alebra konfliktusa a nemzeti parasztpárttal

Bucuresti—Bukarest, december 6. A szenátus tegnapelőtti ülésén Gradisteanu liberális szenátor éles támadást intézett a kormány ellen, bizonyos talpfa-panamával kapcsolatban és azt állította, hogy erről a panamáról Maniu Gyulának és Boila Romulusnak is tudomása volt. A vitába beavatkozott Alebra tábarnok, a legelső nemzeti-parasztpárti kormány volt közlekedésügyi minisztere, aki ugyancsak igyekezett Gradisteanu vádjait alátámasztani. Alebra magatartása kínos feltűnést keltett a nemzeti-parasztpártban. Lapjelentések szerint a párt vezetősége válaszképpen nyilvánosságra fogja hozni azokat az okokat, amelyek miatt Alebrának el kellett hagynia a kormányt és amelyek ugyancsak súlyos panamákkal vannak összefüggésben.

Pártpolitikusból — személyiség

Raducanu, az új közlekedésügyi miniszter ma délelőtt letette az esküt a király kezébe. Junian lemondása körül a legkülönbözőbb verziók vannak forgalomban. Az igazságügyi miniszter hivatalosan azzal igyekszik távozását indokolni, hogy miután miniszteriumának költségvetését redukálták, nem vállalja a további felelősséget tárcájának vezetéséért. A valószínűség azonban ezt a lemondást egészen más okok idézték elő. Junian az uralkodó visszatérése

óta csak névleg tagja a nemzeti parasztpártnak, a valóságban azonban azon politikusok közé tartozik, akik teljes mértékben bírák az uralkodó bizalmát és akik a személyiségek kormányát alkotni fogják. Mint ilyen, Junian ellenében került a kormányba és az egész nemzeti parasztpárttal egy a király személyi kérdéseiben, mint az általános politikai kérdések tekintetében. Junian nyíltan kijelentette, hogy nem hajlandó a demokratikus rendszerért küzdeni, ha

Kevés pénzzel mit vehet?

Pullover	150 lej
Nyakas pullover	150 lej
Mellény	150 lej

Gyapju harisnyák, kesztyűk, selyem fehérneműk Olcsó áraknál is dus választék

E L B E Cal. Reg. Ferd. 19

Costin Sturza, az Epoca szerkesztője, a diákmozgalom fanatikus barátja nyílt levélben panaszoja el Jorgának:

Hogyan terrorizálták végig a vonatot az antiszemita diákok

„A támadás éppen olyan degusztáló és gyáva lett volna, ha történetesen Leibovitsnak hívnák és nem tiszta román vér folya ereimben“

Bucuresti—Bukarest, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megirtuk, hogy a braillai kongresszusról hazatérő diákok a galac—bukaresti gyorsvonaton inzultáltak *Stoianovici* egyetemi tanárt és *Costin Sturza* ügyvédet, az *Epoca* című lap szerkesztőjét. Sturza most Jorga professzorhoz intézett nyílt levelet közöl lapjában és elpanaszolja Jorgának, hogy mily megérdemeltenül és mily méltatlanul érték őt a diákok részéről az inzultusok.

A nyílt levél bevezetésében Sturza elmondja, hogy ez év április 15-én, midőn összetűzés volt a csendőrség és a tüntető bukaresti diákok között, elment a rendőrségre, hogy interveniáljon a zavargásokból kifolyólag letartóztatott nyolc diák szabadlábra helyezése érdekében.

Hogyan védte Costin Sturza az antiszemita diákokat

„Megirtam az *Epocában* annakidején — mondja a nyílt levél —, hogy teljesen elképzelhetetlen az, hogy a nacionalista, kommunistaellenes, a királyért és a hazáért harcoló diákság előre megfontolt szándékkal megtámadja a katonákat. És megirtam, hogy a diákokat provokálták, megtámadták és molesztálták. És valahányszor alkalom nyílt rá — írja nyílt levélben Sturza — mindannyiszor így írtam és így beszéltem. Ezzel a meggyőződéssel védtem a letartóztatott diákokat az ilfovi törvényszék előtt, miután ahogyan néhány évvel ezelőtt *Zelea Codreanu*-t védtem a focsani esküdtek előtt abban a meggyőződésben, hogy *Codreanu* és *Manciu* prefektus nem gyákos és áldozat voltak, hanem mindketten a politikai erkölcsök martalécai. És ugyanezzel a meggyőződéssel védtem röviddel ezelőtt a *Anghel* elleni merénnyel kapcsolatosan letartóztatott macedón diákokat“.

Mi-dezeket előrebocsátja nyílt levélben *Costin Sturza*, hogy indokolja *Jorga* előtt, mily fájdalmas volt ezek után számára, hogy éppen ő volt az, akit a diákokat sértettek és inzultáltak. A történeteket *Sturza* a következőképpen adja elő:

„Igy szokott lenni minden kongresszus után“

— December 3-án este *Stoianovici* kollégámmal együtt Galaeról tértünk vissza, ahol mindketten a védő szerepét töltöttük be egy perben. Egy adott pillanatban előzönlött a vonat a szabadjeggyel utazó diákoknak egy bandája, akik bepréseltek bennünket is egy másodosztályú fiúkébe. A vagon folyosóját stratégiai szempontokból teljesen lefoglalták és ezután a cigány viselkedés kézikönyvének előírása szerint provokáltak és inzultáltak bennünket. Hogy miért? Mert így szokott ez lenni minden kongresszus után...“

Botrányt és verekedést provokálnak minden áron

— Beszélgetéseimből és az ellenem irányított szidalmakból megértettem, hogy összetévesztettek egy bizonyos *Sturza*-val, aki a bukaresti szabadkőművespáhelyek egyikének vezetője. A diákok mindenáron botrányt és verekedést akartak provokálni. Harminc odaj, vagy kettő ellen. Egészen odaj mentek, hogy megsértették egy repülőtszít feleségét, aki ugyanabban a szakaszban utazott. Sőt, nem áttalották és halállal fenyegetni a tiltakozó *Stoianovici*-t.

„Ha még egy szót szól, az az utolsó lesz!“

És ilyen körülmények között azon

dilemma elé voltunk állítva, hogy vagy tiltakozunk és kitesszük magunkat sátoros cigányokhoz illő verekedésnek s talán ki is dobnak a vonatból, — vagy pedig elővesszük revolverünket és védjük magunkat, ahogyan egy héttel ezelőtt védtem magam, midőn négy felfegyverzett bandita megtámadott az országon.

Lenyeltem mindent, de a sirás környékezett“

— Hallgattam — írja a továbbiakban *Costin Sturza*. — Lenyeltem mindent. De a sirás környékezett, annyira elszomorodtam. Így néz ki ennek az országnak az ifjusága és holnapi vezetői! (El is felejtettem, kigunyolták azt az angol katonai érdemszalagot is, amelyet a marasesti csata után kaptam...)

— Nem azért írom mindezeket, mint ha azt akarnám öntől a bukaresti egyetem rektorától kérni, hogy vizsgálatot rendeljen el és szankciókat alkalmazzon. De ezúton akarom felhívni névtelen támadóimat, hogy vagy jöjjenek hozzám s mondják meg, hogy hibáztak és sajnálják a történeteket, vagy pedig

ség miatt régóta feszült viszony van. A két férfi között szóváltás támadt, amely egyre ingerültebb lett. Egy adott pillanatban *Damian* előrántotta revolverét és négy lövést adott le *Dumitrescu* gyárigazgatóra, aki azonnal meghalt. *Damian* a járőrelők lefogták és csak a

Egy tartalékoskapitány szerelemféléstől agyonlőtt egy ismert ploestii gyárigazgatót

Bucuresti—Bukarest, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ploesti városában tegnap este véres dráma játszódott le. A *Golescu* uca 3. szám alatti ház előtt egy különös véletlen folytán össetalálkoztak *Damian Alexandru* tartalékos kapitány és *Petre Dumitrescu* gyárigazgató, akik között szerelmi féltékeny

rendőrség közbelépése mentette meg a meglincséléstől. A dráma Ploestiben nagy szenzációt keltett, annál is inkább, mert egy *Damian*, mint a tragikus végű gyáros vezetőszerepet játszottak a város társadalmában.

A köztisztviselők kétségbeesetten tiltakoznak a költségvetésben előirányzott fizetési redukció miatt

Bucuresti—Bukarest, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A költségvetés végösszegét 35 milliárd 680 millió lejben állapította meg, lapjelentések szerint, a kormány költségvetési bizottsága. Ebből az év folyamán le fognak vonni 2 milliárd 600 millió lejt, amely összeget a köztisztviselők fizetésének leszállítása révén tervezi megtakarítani a kormány. Levonásba kerül ezenkívül az a 800 millió lejt is, amellyel az autonóm intézmények költségvetését csökkentették, úgy hogy végeredményben 32 milliárd 280 millió lejt tesz ki az 1931. évi költségvetés.

A tisztviselők körében a fizetések redukcioja rendkívül nagy elkeseredést váltott ki. A köztisztviselők szövetsége erőteljes akciót készül indítani a fizetési redukcioik ellen és az akció első etapjaként kihallgatást kértek *Károly királytól*.

A köztisztviselők egyesülete levelet intézett a *Lupta* főszerkesztőjéhez, rámutatva arra, hogy a tisztviselői fizetések redukcioja teljesen indokolatlanul és igazságtalanul éri a romániai közalkalmazottakat, akik Európa legnyomorultabban fizetett állami funkcionáriusai.

álljanak rendelkezésemre, hogy annak rendje és módja szerint egy az egy ellen állva fejezzük be ezt a nagyon is hosszú és nagyon is fájdalmas vitát.

Éppen olyan gyáva lett volna, ha Leibovitsot inzultálták volna

És végül kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a támadás ép annyira gyáva és degusztáló lett volna, ha történetesen *Leibovits* lettem volna kukutyinból, ahelyett, hogy tiszta román vér folyik ereimben. Mert az ilyen esetekben a gyáva nem a megvert személynél van, hanem a kizárólag azoknak a lelkeiben lakozik, akik tévesen huszan megtámadni egyet.

Costin G. Sturza

Eddig az érdekes nyílt levél, amely érthetően nagy feltűnést keltett s amely minden bizonnyal nem fog visszahang nélkül maradni, annál is inkább, mert jelen esetben pusztán véletlenségből nem egy védtelen zsidót, hanem a diákmozgalomnak egyik fanatikus barátját és védőjét érte a vonaton a súlyos inzultus.

Barthou középpárti szenátor lett az új francia miniszterelnök

Az új miniszterelnök megkezdte a tárgyalásokat kormánya összeállításán

Párizs, december 6. A kibontakozásra irányuló tárgyalások során *Doumergue* elnök fogadta még *Malvy*-t, a kamara pénzügyi bizottságának elnökét, majd *Berardot*, a szenátus és *Paul Boncour*-t, a kamara külügyi bizottságának elnökét. *Berard* annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy az engesztelés kabinetjének kellene jönnie. *Boncour* az audiencia után az újságírók előtt ismertette kihallgatása lefolyását. E szerint az összes aktuális külpolitikai kérdéseket megtárgyalta a köztársaság elnökével s hangoztatta, előtte,

hogy 1924 óta Franciaország külpolitikája egyetlen irányvonalon halad s ennek a külpolitikának a parlamentben meg van a maga többsége.

Ő a maga részéről széleskörű republikánus többségre támaszkodó kormányt látna szívesen az ország élén. *Boncour*-al együtt a többi kihallgatáson megjelent politikusok is annak a meggyőződésüknek adtak kifejezést, hogy a válság ezúttal gyorsan nem oldható meg. *Doumergue* fogadta *Poincaré*-t, valamint a legtöbb pártfrakció vezetőpolitikusait is. *Poincaré* távozásban a sajtónak megtárgyalt minden felvilágosítást.

Politikai körök véleménye szerint a bal oldal *Briand*, vagy *Lavalle* miniszter-

elnökségét látná szívesen. Tegnap *Chéron*, *Lavalle*, *Barthou* és *Sarraut* esetleges megbízatását kolportálták, ma

Barthou a legvalószínűbb jelölt,

akinek legtöbb esélye van a dezignálás elnyerésére és aszélkörű koncentráció megvalósíthatására.

Doumergue köztársasági elnök egyébként ma délben újabb kihallgatáson fogadta *Poincaré*-t, akinek felajánlotta a kormányalakítást.

Poincaré kijelentette, hogy a feladatot egészségi állapotára való tekintettel nem vállalhatja. Ma folytatják a kibontakozásra irányuló politikai megbeszéléseket és audienciákat.

Párizs, december 6. A kamara ma csak formális ülést tartott. Felhatalmazást adtak az elnökségnek, hogy a válság befejezése után belátása szerinti időpontra összehívassa a kamarát.

Párizs, december 6. Újabb jelentések szerint *Doumergue* köztársasági elnök a kormányutódlás kérdésében ma hosszabb megbeszélést folytatott *Poincaré*-val, aki azonban, egészségi állapotára való hivatkozással, az elnök minden rábeszélése dacára is, ismételtén visszautasította a kormányelnökség elvállalását. Ekkor *Doumergue* magához hívatta *Barthou* szenátort, az egyik francia középpárt szenátusi vezérszónokát. *Barthou* audienciája rendkívül hosszúra nyúlt és végül *Barthou* mint dezignált miniszterelnök hagyta el az elnöki palotát.

Barthou a mai napon meg is kezdte kormánya megalakítására vonatkozó tárgyalásait. Az esti órákban felkereste *Poincaré*-t, akivel hosszasan tárgyalt, majd *Briand*-dal és *Tardieu*-val folytatott megbeszéléseket.

— Ma délután rendezte meg a *Haggibbor* a Király uca 28. szám alatt lévő új klubothonában első teaestélyét, amely iránt általános érdeklődés nyilvánul meg a város zsidósága körében. A *Haggibbor* vezetősége minden intézkedést megtett arra, hogy első ezévi rendezvényének teljes sikere legyen.

— Ma délután rendezte meg a Haggibbor a Király uca 28. szám alatt lévő új klubothonában első teaestélyét, amely iránt általános érdeklődés nyilvánul meg a város zsidósága körében. A Haggibbor vezetősége minden intézkedést megtett arra, hogy első ezévi rendezvényének teljes sikere legyen.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE: HIRDESSZEN AZ UJ KELETBEN

Csodabár

(Herczegh Géza operettjének bemutatója a kolozsvári Magyar Színházban.)

A Csodabár valóban esoda, itt nálunk külön erdélyi esoda. Tudniillik a darab előadásaira lefogalták az összes jegyeket és bizonyára, (de ezt meg kellett volna tudakolni a pénztárnál), az asztalokat is fent a színpadon.

Mert az történi, hogy odafönt, ahol más operettekben nem egyszer bál és bári élet színpadi kópiaja zajlik, ezuttal jó polgárok és polgárnők ülnek, terített fehér asztalok körül. Izléses páholyok a színpadon, innen is publikum nézi, ahogy a színház tagjai ágálnak lábaik alatt. Mert a színészek lent, a nézőtérnek számukra kihasított részén játszanak. Az első pad sorokat fölszedték, a helyükön emelvény áll bár-székényekkel és asztalokkal, tánc-pódium, italok és édességek elárúsító helyei. Estélyi ruhákba öltözött hölgyek, frakkos, szmokingos szereplők, nagyvárosi mondán élet, Kolozsvárnak ilyesmiben igazán ritkán van része.

A közönség ezuttal valóban része a játéknak, különös lumpoló ünnepegyesség ömlik el az embereken, akik szintén estélyiesen kiöltözködve jöttek a színházba, elhitették magukkal, hogy gazdagok és e cudar világban megengedhetik maguknak egy elegáns görbe est pezsgős-muzsikás hangulatát.

Nehéz dióhéjba foglalva elmondani a darab történetét. Minden megtörténik ebben a darabban, ami visszatükrözhet az éjszakai szórakozást, szentimentális és elszánt alakjaival, csillogó irigy kedéseivel, féltékenységeivel, az ital és füst mámorával. A szerző, Herczegh Géza, érdekes típusa az újságíróknak és operettszerzőknek. A háborúelőtti Budapest merész tollú riportere volt, annak az iskolának egyik legjobb tagja, amely egészen újszerű hangot és színeket vitt a napi riportázsba. Elsők között volt, akik megteremtették az utirportok ma már szinte nélkülözhetetlen fajtáját. Tripolisnak az olaszok által való pacifikálása idején kint járt az afrikai gyarmaton és innen hozott riportjai egy csapásra híressé tették nevét. A háborúban a sajtóhadiszállásról közölt színes és főleg progresszív szellemű riportjai a Károlyi forradalomban miniszteri tanácsossághoz juttatták, az összeomlás után elhagyta Magyarországot, Ausztriában, majd Németországban élt, főleg színházi körökben. A Csodabárral végül „befutott”. A könnyű fajsúlyu művészetben már csak rendezési újszerűségek lehet hatni, szerpentín-tarkaságokkal, amik könnyed ötletességgel felpeszegtetik az emberek véréit és néhány órára felejtetnek. Ezt a célt a Csodabár teljes mértékben eléri. A színházban már a folyosón grammofon és rádiózene, cigány fogadja a közönséget, bent a nagyvárosi bérélet káprázata.

Az együttbeszélő legjobbjai kaptak szerepet a darabban, a drámaiak közül is számosan: **Fekete Mihály** áll az élen. Ő a Csodabár igazgatója, minden körülötte zajlik, dirigálja az ütemet. A női szereplők közül **Karácsonyi Ili**, vezet nemesezen izléses játékaival, élettelen ritmusú táncával és szép énekével. **Miklóssy Margit** komikus ereje, **Ihász Aladár** mokány-humora, **Selmeczi Mihály** színjékedve pompásan érvényre jut a Csodabárban, ahol, hogy az illúzió teljes legyen, bizony sugó nélkül játszanak a színészek. Az est sikeréhez hozzájárultak **Nádor Jenő**, **Földényi László**, **Betegh Bébi**, **Réthelyi**, **Szentgyörgyi Mária**, **Leóvey**, **Bérczy Mihály**, **Lantos** és **Nyer ges**. A kitünő táncosnak, **Fülöp Sándor**nak, a főpincér szerepét osztották ki. Vajjon a dobogón nem jobb hasznát vetnék volna, mint az asztalok körül? A rendezést **Horváth Árpád** végezte. Izlőse, művészi tudásának orosz-lankörmei meglátszanak a Csodabáron. Hálásak lehetünk a színháznak a szürke napok vídám óráiért.

(sz. i.)

UJ! Megnyilt UJ
HOTEL-NORD
szálloda

BUKAREST, CALEA GRIVITEI 169
(az északi pályaudvar mellett)

Teljesen új épület, modern confort, hideg és meleg víz, fűdőszoza, központi fűtés, lift. — Telefon 332-84. — Nagyon mérsékelt árak. — Utazók érkezőjében részeseülnek

„GALLIA“ R.-T.

Francia-Román selyemgyár

Fióközllet: Kolozsvár, Str. General Neculcea (Kornis-u.) 2
(Renner palota)

selymek

ruha, fehérnemű és kabátok részére.

Utolsó divat szín és minőségekben, a

lyon- és párizsi

központunkból

Crepe de Chine-ek különböző minőségben
Crepe Mongol

Voile Georgette

Crepe Satin

Soie Lavalbie mosóselyem stb. stb.

Ajándékképpen

adunk: egy üveg finom „LUBIN“ francia parfümöt minden vevőnknek, akik december hóban egy ruhára való selymet vásárolnak

Crepe de chine-ek **200** Lejtől kezdődőleg méterenként

Csak tiszta, valódi selyem áruk.

Az ország legolcsóbb árain !!!

A lett határvidék közelében az orosz parasztek lázadását ágyutüzzel fojtották vérbe a szovjethatóságok

Számos parasztot a helyszínen agyonlőttek

London, december 6. A Morningpost regai jelentése szerint Leningrád környékén, Pskowban és Novgorodban parasztlázadások robbant ki a gazdálkodó lakosság elégtelensége. A szovjet minyárt az első pillanatban a legérellyesebb eszközöket használta a lázadókkal szemben. A karhatalom számos parasztot azonnal a helyszínen agyonlővetett, a többieket tömegesen küldik Szibériába.

A lett határvidéken a zendülő falvakat ágyutüz alá vették. Több falut a karhatalom felgyújtott. A kollektív farmokon is zendülések törtek ki. A parasztek nem akarják beszolgáltatni a gabonát. A szovjet büntető-expedíciókat indított a lázadási területre. Néhány határmenti faluban összefogdosták az egész férfilakosságot. Napokon át haltszott a nők és gyermekek sírása elvesztett családfelelőseik után.

Ki a gazdája az eltépett száz-márkás bankjegyeknek?

Berlin, december 6. A berlini rendőrség különös esettel foglalkozik néhány nap óta. Egy kifutófiu hónapokkal ezelőtt az utcán darabokra tépett száz márkásokat talált. Az esetet azonnal bejelentette gazdájának, aki a kerületi rendőrségre ment a bankjegyszeltekkel. Ugyanakkor azonban már négy ember volt a rendőrségen, akik szintén bankjegyszelteket hoztak.

A rendőrségen a megtalálók igényt tartottak a pénznek egy bizonyos hányadára, amire törvényes igényük volt. A rendőrség azonban nem tudta összeállítani a bankjegyeket. Azt sem lehetett megállapítani, milyen összeget tettek ki a talált bankjegyek. Csak annyit lehetett konstataálni, hogy azon a helyen, ahol a bankjegydarabok hevertek, egy cégnél betörés történt és innen 100 ezer márkát emeltek el. A Reichsbank 2500 márkát ismert el és hajlandónak mutatkozott a papírszeltek ellenében a rendőrséghez juttatni

ilyen értékben ropegős, friss bankókat. Ezzel az értesítéssel egyidejűleg azonban megjelent a rendőrségen egy Schultzné nevű asszony, aki közölte, hogy az Elbingen Strassen ő maga tépte el a bankjegyeket sulyosan deprimált lelkiállapotában, miután férje meghalt. Ő maga öngyilkos akart lenni és mielőtt azonban ezt a szándékát végrehajtotta volna, eltépte a férjétől örökölt papírpénzt. Azután Friedrichshagenbe utazott, hogy itt beleölje magát a folyóba, de a hideg víz kiábrándította és ime most itt áll egy krajcár nélkül. Visszaköveteli tehát 3500 márkáját. A rendőrség bizonyítékot kért a nő állításaira, ezeket azonban nem tudta elfogadhatón produkálni.

Mint hogy a rendőrség saját hatáskörében nem akar és nem tud ebben az ügyben intézkedni, azt a tanácsot adta Schultznének, hogy igényeit érvényesítse a bíróság előtt.

Lloyd George támadása a Macdonald-kormány és a konzervatívok ellen

„Ha megbuktatnánk a kormányt, csak azt érnénk el, hogy az egyik együgyű társaságot a másikkal cseréljünk fel“

London, december 6. Lloyd George a liberális párt pénteki értekezletén mondott beszédében rendkívül éles hangon fordult egy munkáspárt, mint a konzervatívok ellen.

— Ha megbuktatnánk a kormányt

csak azért, hogy a konzervatívokat segítsük a nyeregbe, — mondotta többek között — azt érnénk el vele, hogy egyik együgyű társaságot a másikkal cseréljünk fel. A konzervatív kormány a legkiméletlenebb védővamos politikát foly-

tatná, mert a konzervatívok szabadon akarnak garázdálkodni a nemzet élőkamrájában. A liberálisoknak az a feladatuk, hogy megvédjék a nemzet kényerét a vámtarifa egereitől. Viszont a szocialista kormányzás szemmelátható kudarcot jelent; a miniszterek tehetetlen szobapalánták, teljesen bürokratikus hivatalnokaik befolyása alatt vannak és mint a csecsemők, mozdulni sem mernek bürokratikus dajkáik nélkül. Macdonaldot annyira lekötö az indiai konferencia, hogy nem ér rá törődni a legégetőbb problémákkal, viszont véget kell vetni Snowden szemtelenségeinek is. A liberálisok eddig tulságosan kesztyűs kézzel bántak a munkáspárti kormányral, de ennek meg kell változnia.

Gyakorlati szempontból Lloyd George csak az az egyetlen kijelentése vett némi világozást a helyzetre, hogy hajlandó elfogadni az alternatív választási rendszert is engedményként, mert ez, szerinte, komoly reményt nyújt a konzervatívok vámvédelmi politikájának a választásokon való megbuktatására. De a liberálisok — mondotta a liberális pártvezér — nem kötelezik magukat, hogy a munkáspártot akár egy hónapig is kormányon tartják, mert a párt mérlegelés tárgyává tesz minden törvényjavaslatot, amely a Ház elé kerül és ezeket lelkiismerete szerint szavazza meg vagy utasítja vissza.

Sir Herbert Samuel rövid beszédében a következő irányelveket állapította meg:

1. Ha a kormány a liberális politikának megfelelő intézkedéseket tesz, a liberálisok támogatják.

2. Erélytelenség vagy a liberalizmussal ellenkező magatartás esetén a liberálisok nyíltan a kormány ellen lépnek fel.

3. Minden vonatkozásban fenntartják teljes függetlenségüket.

Lloyd George beszédét a pártban sem fogadták nagy lelkesedéssel és a Ház folyosóin az a vélemény alakult ki, hogy a pártvezér beszéde nem igen járult hozzá a helyzet tisztázásához. Anynyi mindenesetre kitűnt a beszédből, hogy a kormánynak nemsokára tennie kell valamit a liberálisok megbékítésére, viszont a szocialista párt aligha tér nyugodtan napirendre Lloyd George ki-rohanásai fölött.

— Reinhardt Bécsben új színházat akar szerezni. Bécsből jelentik: Reinhardt az osztrák fővárosban új színházat akar szerezni. Most folytat tárgyalásokat a bécsi Kammerspielel. Reinhardt Berlinben eddig 5. Bécsben pedig 2 színháza van.

Hajógyárak fuziója. Párizsból jelentik: Tizennyolc francia hajógyár a napokban Consortium National des Construction Navales név alatt fuzionált. A konzorcium mindenekelőtt nyersanyagot vásárol a társak számára a közös kasszából felállított technikai iroda révén. A külföldön bevezetett racionalizálási módszereket vizsgálat tárgyává teszik és valószínűleg alkalmazni fogják a fuzionált üzemekben.

— A KOLOZSVÁRI RENDŐRSÉG HIREI. Ma délután fél háromkor a Monostori uton könnyen végzetessé válható autóelgázolás történt. **Pavel Mihály** nyolc éves kisfiu átszaladt a Monostori ut uttestén, amikor is az 1420. számú kolozsvári jelzésű luxusautó elütötte. A kisfiut könnyebb sérülésekkel a mentők részesítették első segélyben. A sofför ellen megindult az eljárás. — Egri Róza huszonhárom éves munkáslány, aki az Alkony utcában egy szappangyárban dolgozott, ma délután négy óraker munka közben szerencsétlenség áldozata lett. Az egyik gép elkapta a kezét és jobbkezeéről leszakította négy ujját. A szerencsétlenül járt munkáslányt a klinikára szállították. A hatóságok megindították a vizsgálatot, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelősség.

A nélet

Leszavazták a

Berlin, december 6. A költségvetés vitájának után maga is szöveggyűlési ülésbe vette a felhívja a parlamenti szöveggyűlési ülésbe.

A kancellár a német akcióról beszélt az akció megfejezni. A birodalmi gyűlés mebe vegye a szöveggyűlési akció megfejezni. A birodalmi gyűlés mebe vegye a szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Ami az új szöveggyűlési akció megfejezni.

Csecse

A német birodalmi gyűlés a szükségrendeletek további fenntartása mellett döntött

Leszavazták a szükségrendeletek felfüggesztéséről szóló javaslatot — Brüning kancellár beszéde az árak letöréséről és a birodalmi gyűlés borzasztó felelősségéről

Berlin, december 6. Brüning kancellár a költségvetés és a szükségrendeletek vitájának első szónoki turnusa után maga is szólásra emelkedett a birodalmi gyűlésben, hogy újból védelmébe vegye a szükségrendeleteket és felhívja a parlament figyelmét a szükségrendeletek jóváhagyásának nagy jelentőségére.

A kancellár mindenekelőtt az ártelőrési akcióról beszélt, mondván, hogy ezt az akciót minél gyorsabban be kell fejezni. A birodalmi kormány kitűzött egy bizonyos pontot, akkor be fogja jelenteni az akció befejezését. Ha az ártelőrési akció még hetekig tartana, úgy az a veszedelem jelene, hogy a vásárlóközönség teljesen visszavonulna a piacról, ami újabb munkanélküliséget okozna. A jelen pillanatban még nem érkezett el az ártelőrési akció befejezésének időpontja.

Ami az új szükségrendeleteket illeti, le kell szögeznie — folytatta a kancellár —, hogy ezek a szükségrendeletek még csak a kezdetet jelentik és hogy a német gazdaság szanalásához további intézkedésekre van szükség. A kormány a szükségrendeleteket a pártokkal folytatott tanácskozás után szövegezte meg s a pártok kívánságainak nagy részét tekintetbe vette. Ha a kívánságok tíz százalékát nem lehetett megvalósítani, ennek oka abban rejlik, hogy ezt a tíz százalékot nemcsak a szükségrendeletekben, de még normális parlamenti vita során sem lehetett volna keresztülvinni. Pártok követeléseit sohasem lehet száz százalékos erejéig megvalósítani. A birodalmi kancellár beszédét a nemzeti szocialisták padsoraiból állandóan viharos közbekiáltások zavarták meg. A kancellár kénytelen volt rövid időre abbahagyni a beszédet, mire a nemzeti szocialisták körében kiáltani kezdtek: Elfelejtette a leckét. A kancellár a nemzeti szocialisták felé fordulva azt válaszolta, ne hánvja senki a szemére, ha minden szavát mérlegeli.

Brüning kancellár ezután a mezőgazdaság szanalására irányuló intézkedéseket ismertette. Nem tudja megérteni a Landvöll szemrehányásait, hiszen a szükségrendeletek éppen a mezőgazdaságot vették legjobban tekintetbe. A mezőgazdaság igazi érdeke nem kizárólag a vámemelés. Németország igen messze ment a vámemelések terén s alig van még egy ország, amely ily sokat tett volna a mezőgazdaság érdekében. A mezőgazdasági válság okát pusztán vámemelésekkel nem lehet kiküszöbölni.

Nem szabad elfelejteni, hogy a világgazdasági válság és a világpiazi ártelőrés erősen megnehezítik a mezőgazdasági termékek árának stabilizálását. A szelsőjobboldalnak arra a közbekiáltására, hogy minden rendbejön, ha becsüztetik a jóvátételi fizetéseket, a kancellár azt válaszolta, hogy nem lehet normális vitát folytatni olyanokkal, akik minden kérdést a hadisarc szempontjából ítélnék meg. A mezőgazdaság érdekében a szükségrendeletek messzemenő adókönyvitéseket tartalmaznak — folytatta a kancellár — és évi 6000 márkás adómentes létminimumot biztosítanak. A kormány még külön is foglalkozni fog a mezőgazdasági termékek nemesítésének védelmével is.

A kommunisták közbekiáltására, hogy mi lesz a munkanélküliekkel, a kancellár rámutatott arra, hogy milyen nagy összeget fordított a kormány a munkanélküliség elleni biztosításra, amely már-már a teljes esőd szélén állott. Szovjet-Oroszországgal nem lehet összehasonlításokat tenni — mondotta — bárhogyan akarják is a kommunisták.

Brüning így végezte beszédét. Kötelességem, hogy e komoly órában kérjem önöket, hogy a szükségrendeletet, úgy, mint van, fogadják el, illetőleg ne függeszték föl...

A kommunisták és a nemzeti szocialisták nyugtalankodva kiáltoznak közbe. ... és hozzák meg mielőbb a döntést. Legyenek tudatában nagy felelősségüknek — folytatta a kancellár. — Le az éhségkormány! — kiáltják a kommunisták! — E komoly órában helyezték háttérbe kritikájukat. Önök nem tudják, hogy mikor hiúsulnak meg a dolgok és mi áll hat e meghiusulás mögött. — A diktatura! — kiáltják a kommunisták.

A kancellár emelt hangon ezt mondja végül: — Borzasztó felelősség hárul önökre. Meg vagyok róla győződve, hogy elegendő mindezekre figyelmeztetni a pártokat, hogy megadjam önöknek a bátorságot azoknak az intézkedéseknek az elhatározására, amelyekre ma a népnek és a hazának szüksége van.

Az ülés további folyamán a következők szólaltak fel: Rosenberg nemzeti szocialista, Bürger centrupárti és Freytag-Loringhoven német nemzeti-párti képviselő.

Freytag-Loringhoven szavai után Curtius külügyminiszter is megszólalt a vitában. A külpolitika szempontjából is azt óhajtja, amit Brüning kancellár: minél előbb el kell intézni a szükségrendeleteket, mert ezzel a német külpolitika is szilárd alapot kap. Általános jellegű külpolitikai vitába most mégsem mehet bele, hiszen az aktuális külpolitikai kérdéseket amugy is megvitatták legutóbb a külügyi bizottság három ülésén. Curtius ezután röviden érintette a lengyelországi és prágai németellenes tüntéseket.

A szociáldemokraták feltétlenül támogatják a Brüning-kormányt

Berlin, december 6. A birodalmi gyűlés szociáldemokrata frakciója mai ülésén elhatározta, hogy a birodalmi kormány elleni bizalmatlansági indítványok ellen foglal állást és szavazatával támogatni fogja a kormányzó pártokat a szükségrendeletek feloldására irányuló javaslatokkal szemben is.

A porosz tartománygyűlés tegnap esti ülésén Schreiber kereskedelmi miniszter

az árszállítási akció eredményeiről számolt be. Hangoztatta, hogy egy fél év óta az árak állandóan esnek s az árcsökkenés általában meghaladja az öt százalékos mértéket. A porosz kormány az árcsökkenés, hogy az árcsökkenés a fogyasztói áraknál még az eddigieknél is intenzívebben éreztesse hatását.

Berlin, december 6. Hindenburg birodalmi enök Breedt birodalmi igazságügyminiszter saját kérelmére előterjesztett lemondását elfogadta és ideiglenesen Joel igazságügyminisztériumi államtitkárt bízta meg az igazságügyi tárca ügyeinek ellátásával.

Berlin, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A birodalmi tanács délutáni ülésén heves viták és izgalmas jelenetekben bővelkedő felszólalások után a kormány szavazás alá bocsátotta a Hindenburg által szentesített szükségrendelet felfüggesztéséről szóló törvényjavaslatot. Az óriási izgalommal várt szavazás a kormány és a szocialista párt győzelmét eredményezték és pedig olyan arányban, amelyre még a legoptimistábbak sem reméltek. A birodalmi gyűlés 293 szavazattal 253-al szemben leszavazta a törvényjavaslatot és ezzel egyelőre jelentékenyen megerősítette a kormány helyzetét. A szavazás eredményét egész Németországban tulveszült várakozás előzte meg és a szavazás eredményének híre mindenütt óriási szenzációt keltett.

Karlsbadban lesz február 15-én a Cionista Világkongresszus

A szervezet végrehajtóbizottságának felhívása a kongresszusra

London, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Cionista Világkongresszus 1931 február 15-én fogják Karlsbadban megtartani. A cseh fürdővárosban már meg is kezdte működését a kongresszus előkészítő bizottsága és a kongresszus elé a Cionista Világszervezet vezetőségéhez beérkezett jelentések szerint, valóban páratlanul álló érdeklődéssel fordul az egész zsidó világ. A kongresszus összehívása alkalmából a Cionista Világszervezet exekutívója a következőzó nyilvános meghívást intézte a világ cionistáihoz:

„A kongresszus egybe van hívva! Amióta a Balfour-deklaráció és a palesztinai mandátum megnyitották előttünk a Zsidó Nemzeti Otthon kapuit,

a kongresszus még nem állott ily fontos döntések előtt.

A termékeny építőmunka évei után meg akarják bénítani munkánk lendületét és korlátokat akarnak energiáink teljes kifejtése elé állítani. A zsidó népnek válaszulnia kell.

A nemzeti zsidóság az ő szószékén: a cionista kongresszuson fogja felemelni szavát. Itt fogunk ismét népünk szenvedéseiről és jövőnk biztosításáról beszélni, hogy a világ meghallja szavunkat és megértse ügyünk igazságosságát.

A kongresszus meg fogja mutatni, hogy a cionista gondolat, amely népünk szívében, erősebb, mint múlt akadályok, hogy ez a gondolat él mindaddig, amíg

népünk hisz benne és el van határozva arra, hogy ezért a gondolatért fog élni.

Egybehívjuk a cionista kongresszust. Felhívjuk a jisuvt, amely az országot és a mi jövőnket építi,

felhívjuk a chalucot, aki vágyakozóan áll az otthon kapuja előtt,

felhívjuk a zsidókat, akik Keletre fordulnak Cionért elmondott imájukban,

felhívjuk a férfiakat, nőket, az ifjúságot, mindazokat, akik hűek Cionhoz: vegyétek meg a sékelt!

Küldjétek delegátust a kongresszusra.

London, 1930 november. Jeruzsálem, 5691 Kiszlev hava. A cionista szervezet exekutívója.

Eddig ismeretlen elemi katasztrófa pusztít Lütlich környékén

Ezer láb magasságban terjengő köd 68 embert ölt meg Belgiumban

Brüsszel, december 6. Lütlich környékére sűrű köd ereszkedett alá, amelytől egy méterre is alig lehet látni és amely valami ismeretlen mérgező gázt tartalmaz. Egyik közeli faluban 16 ember gázmérgezésben életét veszítette. A ködbe kevert gáz a marhaállományban is károkat okozott. Londoni jelentés szerint a Themsen a hajózást a sűrű köd miatt két nappal elzárta és a helyzet azóta sem változott.

Párizs, december 6. Liegei jelentés közli, hogy Englis belga városkában a ködbe keveredett mérgező hatású gáz 43 halálos áldozatot követelt. Rengeteg házi állat is elpusztult a mérgező gáz belélegzése következtében.

A brüsszeli lapok jelentései szerint a gáz halálos áldozatainak legtöbbje 30-40 éves életkorú személyek közül került ki. Főként azok pusztultak el, akik bronchitisben szenvedtek. A hatóságok véleménye szerint a ködbe keveredett gáz valamelyik közeli vegyészeti gyárból szabadult el s valószínűleg hadicélokra állították elő.

Brüsszel, december 6. Az államügyészség vezetői több orvosprofesszor és vegyész tanár kíséretében Lütlichbe utaztak, hogy lefolytassák a hatósági vizsgálatot a Neuville-Nesde völgy több közegében előfordult tömeges halálozások ügyében.

Néhány holttestet a bizottság felbon-

colt és mérgezési tüneteknek, valamint mérgező nyomát sem találta. Az a meggyőződés alakult ki, hogy az elhaltak szívbajosok voltak és légzőszerveiknek is volt valamilyen megbetegedése s a sűrű, nedves, hideg köd ölte meg őket. Ez a feltevés annál valószínűbbnek látszik, mert olyan községekben is fordulnak elő halálozások, melyeknek közelében semmiféle gyárüzem nincsen.

Eddig 68 halálozás történt. Ezenkívül még néhány beteg a halállal vívódik. A környékbeli lakosság körében a tömeges elhalálozások pánikot keltettek. Számosan elutaztak a veszélyes zónából.

London, december 6. Anglia délkeleti részét, a Themse torkolatát és a La Manche csatornát is sűrű köd borítja. A hajó- és repülőforgalom teljesen szünetel. A londoni kikötőben több mint ötven indulásra kész hapó vesztegel.

A kereskedelmi tengerészet repülő megállapították, hogy a ködréteg vastagsága a föld felszínétől számítva meghaladja az ezer lábat.

Hamburgi jelentés szerint az Elbe torkolat felett is sűrű köd van, amely a közlekedést megbénította. Az Elbe minden kikötője veszteségesen áll. A köd a párizs-vasóti utasrepülőgépek menetrendszerű közlekedésében is fennakadást okozott, amennyiben a ködbe került gép német területen kényszerleszállást végzett s kénytelen bevárni a normális látási viszonyok helyreállítását.

Végre Rádióban is van

karácsonyi vásár az ELECTRICÁNÁL

Cluj, Calea Victoriei 1. Telefon 610. — Senkisé megadhatja, hogy ez a legpraktikusabb karácsonyi ajándék

Olcsóbb mint bárhol!!! Győződjön meg!!!

Csecsemőknek a legjobbat: Höfer hintőport, krémet, szappant

DUISBERG

A dési ortodox konferencia elé

Irtá: Dr. KLEIN MIKSA, a kolozsvári ort. hitk. előljáróági tagja

Tíz esztendei keserves küzdelem után az erdélyi ort. zsidó hitközségek kiküldöttéi december hó 9-én Désen fognak találkozni, hogy hitközségeink sorsáról és a Központi Iroda további vezetése felől tanácskozzanak.

Tíz esztendő kellett várniok a hitközségi delegátusoknak, hogy alkalom nyíljon arra, hogy végre az ortodox Központi Iroda nagytekinthető főrabbi testülete elé járulhassanak és elmondhassák hitközségeink szomorú gazdasági és erkölcsi helyzetét. Mert sajnos, az Ortodox Központi Iroda klérusának vezetése nem akart, vagy nem tudomást szerezni arról a tényleges és kétségbeesztő gazdasági helyzetről, amelybe hitközségeink az imperiumváltozás óta jutottak, annak dacára, hogy hitközségi tagjaink erejüket jóval meghaladó, eszelelt áldozatkészséggel igyekeztek fenntartani hitközségeink vallási, kulturális és szociális intézményeit. Ezért legyen szabad nekem, mint olyan delegátusnak, aki hitközségemnek másirányú megbízása folytán sajnálatomra nem jelenhetek meg a dési konferencián, e helyen elmondani rövid pár szóval: mit várunk a dési konferenciától?

Hitközségeink serejét felsorolni kevés volna e lapnak minden hasábjá. Csak nagyjából említem fel, hogy az agrár-reformok rendjén az erdélyi zsidó hitközségek sehoh semmit sem kaptak az őket törvényesen megillető kantiális földekből.

A törvényesen megillető állami kultuszsegélyből 1927. évig ugyszólván semmit sem kaptunk, mert csak 400.000 lej évi segély volt beillesztve az állami budgetbe.

1927-ben verekedtük ki először, hogy az akkori liberális kormány 10.000.000 lejt illesztett be az állami költségvetésbe a cca 1.000.000 lélekszámot kitevő romániai zsidóság kultuszcélljaira. Ebből az összegből a most folyó költségvetés revíziója rendjén már 3.000.000 lejt lekanyarítottak, sőt az 1930. év második felére járó összegből is levonták a 3.000.000 lejt. Ez az igazságtalan és mostoha kezelése a zsidóságnak nemcsak erkölcsileg sértő, hanem megmagyarázhatatlan is az egyes kormányok részéről akkor, ha ezt a kultuszsegélyt összehasonlítjuk az itt élő többi felekezetek kultuszsegélyével. A 300.000 lejt kitevő muzulmánok évi segélye 12.000.000 lej és ha ezt egybevetjük azzal a súlyos és kiméretlen közdó-terheléssel, amely alatt a romániai zsidóság nyög és gazdaságilag elsorvad, akkor nyilvánvaló lesz, hogy z általán 1927-ben bevezetett memorandumban foglalt évi 63.400.000 lejnnyi segély megadása is csak elenyésző arányban volna azzal a súlyos teherviseléssel, amellyel a romániai zsi-

dóság az állammal szemben teljesíti közpolgári kötelességét.

Főbbizjaink és egyházi tisztviselőink törvényes kongrua-segélyéről szó sinés és mi hitközségeink hűségesei fiai aggódnak kell tekintünk a jövőbe, mert fel kell tegyük a kérdést önmagunknak, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között honnan fogjuk tudni előteremteni azt a sokmilliót, amely ahhoz volna szükséges, hogy hitközségeink vallási, kulturális és szociális intézményeit az eddigi tradícióknak a szellemében fenntarthatassuk? A zsidóság egész rétegei szegényedtek el az utóbbi évek folyamán és szegényednek el napról-napra min jobban, úgy, hogy hitközségeinkre súlyos terhek szakadnak éppen eme szegények támogatásával kapcsolatban. Semmi reményünk, hogy a gazdasági helyzetet e tekintetben rövidesen javulást mutathasson.

Hitközségi alkalmazottaink nyugdíj és életbiztosítási ügye teljesen rendezetlenül áll és súlyos megterhelést jelent az egyes hitközségeinknek.

Gyermekeink iskoláztatása a legsúlyosabb áldozatok meghozatala mellett is oly megalázó feltételek mellett történhetik csak, mint aminő pl. a szombati irástilalom megszegése. De ezenkívül is a szegény szülők gyermekeinek egész rétege marad iskoláztatás nélkül, mert az állami iskolákba alig fogadják be őket.

De még ezeknél a gazdasági serelemeknél is súlyosabb és sorsdöntőbb hitközségeink közjogi helyzetének bizonytalansága. Hol vagyunk mi attól a boldog időtől, amelynek előnyeit az 16.915-1871. sz. vallásügyi min. rendelet biztosított a részünkre s amelyet alstámasztott az 1876. évi május hó 21-én kiadott 9731. sz., valamint az 1888. évi szeptember hó 18-án kiadott 48151. sz. magyar miniszteri rendelet, egyházi autonóm jogainkat mindenki vel szemben megvéde és biztosítja. A román konstitúció elvileg a zsidó hitközség önállóságát és a vallás szabad gyakorlatát szintén a legmesszebbmenően biztosította. Az egyházi autonómiának részletes kidolgozását pedig egy speciális törvény számára tartotta fenn. Ezalatt a 10 év alatt három ilyen törvényünk is volt, amelyek közül a legelfogadhatóbb az 1928. év március 31-én megszavazott úgynevezett Lepadatu-féle törvény volt. A Vlad-féle kultuszörvény az összes zsidó hitközségek tiltakozása dacára keresztülhajtották a törvényhozás mindkét házában. Ez a törvény alkalmas lett volna arra, hogy eddigi egyházi jogállásunkat teljesen tönkretesse és csak a zsidó parlamenterek önfeláldozó magatartásának sikerült annyit elérnie, hogy a törvény végrehajtása egy készitendő Regulament életbeléptetéséig felfüggesztetett.

Ez a Regulament mai napig sem készült el és a közjogi helyzet bizonytalansága miatt egyházi jogállásunk súlyos belső harcoknak van kitéve. Csak a szatmári hitközség és a kolozsvári hitközség belső harcait említem fel itten példaképpen, amelyek évek óta örlik a hitközségek hástváit. A kolozsvári hitközségnek például a szefard-csoport gabelle nélkül vág élő állapot. Hiába verekedte ki a hitközség a múlt napokban a vallásügyi miniszternek 161.749-1930. és a helyegymiszternek 8990-A-1930. sz. rendeltét, az alsóbb rendőri hatóságok vonakodnak segítségét nyújtani a rendelet végrehajtásához. Ez a szefard-kérdés majd minden egyes hitközségünket létben fenyegeti.

Ilyen súlyos gazdasági és erkölcsi helyzet közepette vetem fel a kérdést: mit tett az Ortodox Központi Iroda nagytekinthető vezetői és mit tettek a nagytiszteletű főbbizjaink eme állapotok megszüntetésére? Talán kivekelték az agrársérelmek orvoslását? Talán sorompóba léptek a kultuszsegély igazságos százalékban való megadásáért? Talán küzdtek iskoláink nyilvánossági jogának elismerése végett?

Talán „iszert” adtak ki az egyházi autonómiát megsértő „szefard”-esonortok ellen? Talán közbelétek valahol egyházi tekintélyükkel a hitközségük belső békéjének biztosítására? Sajnos, mindezekre a kérdésekre nemmel kell hogy feleljek. Működésük ki-mérült családi dinasztik kreálásában, teret engedtek a békétlenkedő és elégedetlenkedő „szefard”-esonortok terrorisztikus működésének és sehoh sem mertek fellépni azzal az erővel, amelyet a hitközségek méltán elvárhattak volna tőlük. Pedig látniok kell, hogy minő szeretettel, minő rajongással, minő áldozatkészséggel őriztük meg institúcióinkban azt a tradíció-

Nevezetes dátum, határhő, sorsfordulópont minden ember életében

MÁR CSAK

14 nap van december 21-ig

Sorsolási eredményül hírlapi és hivatalos nyereményjegyzék

Főnyeremény: **1,000.000**

Lei készpénzben

Nyeremények kifizetője: **ALBINA BANK**

A kolozsvári mentők készpénz-sorsjátékának huzási napjaig!

100 leivel 3,450.000 lejre játszik

Sorsjegyek az ország minden városában kaphatók: Bankokban, piaci árú-soknál, tözsdékben, fodrász- és más üzletek helyiségekben, ügynőkönél stb. Sorsjegyek rendelhetők: 117 lej előzetes beküldése ellenében: Központi sors-jegyiroda Cluj-Kolozsvár, Str. Memorandului 16. szám. — Telefon: 833. sz.

és hitű zsidó szellemet, amelyet öröklötünk és amelyet épségben és tisztán akarunk átadni a jövő nemzedéknek. Nagytiszteletű főbbizjaink nagyrésze tisztelet a kicsiny, de bátor csoportnak, a terror hatása alatt nem mert sem látni, sem cselekedni és hitközségeink magukra hagyatva kénytelenek megvívni a létért való nagy küzdelmet — egyrészt az államhatalommal, másrészt a felforgató törekvésekkel szemben. A múlt hetekben megtartott nagyváradi konferencián mi, a nagyhitközségek delegátusai voltunk kénytelenek megvédeni a kis hitközségek elkeseredett szellemi kiküldöttével szemben azt az álláspontot, amely a hitközségek védelmére alapított gazdasági szervezetet az Ortodox Központi Iroda szervezetének keretében kívánja felállítani, nehogy „elszakadást” tendenciát magyarázzanak bele jogos szervezkedésünkbe. Célunk kizárólag az önvédelem volt. Ennek az önvédelemnek a szükségességét és jogosságát senki sem vonhatja kétségbe, ha komolyan mérlegeli hitközségeink mai súlyos helyzetét és senki sem vitathatja el tőlünk annak a megállapításnak jogosságát, hogy hitközségeink nélkülözök azt az átfogó gazdasági szervezetet, mely hivatva volna a mi akaratunk szerint a hitközségek gazdasági, kulturális és szociális intézményeit irányítani. Mi mindig elismertük, hogy vallási kérdésekben főbbizjaink a szuverének; tanácsukat, akaratukat e téren követtük mindig, de ők is el kell ismerjék, hogy hitközségeink gazda-

sági kérdéseit mi jobban tudjuk elintézni, mint ők. A mai viszonyok között a tízevi tapasztalat alapján kihangsúlyozottan hirdettük, hogy a Központi Iroda egyetlen egy ilyen problémát sem tudott megoldani, de sőt tehetetlensége akadályul szolgált annak, hogy a helyzetet mi megoldjuk. A dési konferencián a hitközségi delegátusok kéro szóval járulnak a magas klérus tagjai elé. Mi mindent megadunk, ami a hitközség vallási institúcióinak hitű szellemben való vezetéséhez szükséges. Amit mi tölük kérünk, az, hogy a hitközségek gazdasági kulturális és szociális intézményeinek eddigi vezetésében biztosítani engedjék hitközségeink közjogi állását. Ezért kéri a delegátusok a dési konferenciától, annak klérusi vezetőitől, hogy szálljanak le az élet realitá-saihoz, lássák meg bajainkat és küzdelmeinket, legyenek segítségünkre és támogatásunkra, ne ellenünk küzdjenek, hanem velünk együtt tegyék jóakarattal lehetővé, hogy a nagyváradi konferencián megalakított gazdasági szervezetet a Központi Iroda keretén belül tudjuk felállítani, egy világi elnök vezetésé alá, aki egyben az Iroda világi elnöke is legyen. A hitközségek ezen komoly elhatározását nem fog lehetni többé kijátszani, sem scholasztikus okoskodásokkal kimagyarázni. Ezt a munkát nem hagyhatjuk abba, mert e munka nélkül hitközségeink tönkremennek. En hiszem, hogy főbbizjaink velünk jönnek.

Arainkat leszállítottuk!

Világszerte több mint 30.000 drb. forgalomban!

légfűtéses folytongó kályha 10 kiló fűt 24 órában

egy normál szobát. Nagyobb típusok 3-4 szobás lakást is egyetlenes fűtenek. Legtakarékosabb leghigiénikusabb fűtés. Árlapot díjtalanul küld

SZÁNTÓ DEZSO ÉS FIA

redőny- és kályhagyára Oradea Kályháinkból állandó lerakat az összes vidéki városokban. Acéllemezredőnyök. Esslingeni faredőnyök.

Lerakat: BARZEL VASÚZLET, SALAMON & FELSNER Cluj, Széchenyi-tér

A tolongás elkerülése végett

kérjük az igen tisztelt közönséget, hogy vásárlásait 24-e előtt eszközölje. — Teljes tisztelettel

Harisnyaház Cal. Reg. Ferd. 19 (Kis hid mellett)

A század legnagyobb és legérdekesebb operettrevü-atrakciója a CSODABÁR

A megszokott oporettsablonnal teljesen szakítva, a Csodabár szerzői és komponistája olyan produkcióval lepték meg a világot, amely mindenütt méltán keltett feltűnést. Attörve a szokványos kereteket, a Csodabár új csapatát vágott, amikor a közönséget s az egész színházat a játék részesévé tette. Biztos, hogy igen sok utánzója lesz a Csodabárnak, de az „elsőség jóságával” mégis csak Herczegh Géza, a kitünő magyar író dicsekedhet. Méltó osztályosai a sikerben Farkas Károly, Harsányi Zsot és Harmath Imre, valamint Katscher Róbert, a nagyszerű slágerek híres komponistája.

A Csodabár a legnagyobb szinpadai feladatát röja a rendezőre és az egész színházi személyzetre. Nem lehet leírni, mennyi tömételten apróságoknak kell kifogástalanul összeműködni ahhoz, hogy ilyen nagystíliú produkció létrejöhessen. Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház illusztris rendezője vállalkozott arra a feladatra, hogy a Csodabárt Kolozsváron világvárosi színvonalon hozza ki. A közönség megállapíthatja, hogy ez a vállalkozás teljes mértékben sikerült. Ami ragyogást, fényt, illatot egy metro polis nagy mulatóhelye csak nyújthat, a kolozsvári Csodabár is produkálja.

A kitünő rendező mellett, akit éppen most neveztek ki egyébként a budapesti színművészeti akadémián a rendezés művészetének tanárává, a színház egész együttese résztvesz a Csodabár páratlan sikerében. Külön érdekessége az előadásnak, hogy Komjáthy Károly, a színház kitünő karmestere, nemcsak a zenekart vezeti a koncertzongora mellett, hanem szerepet is játszik a darabban. Rendkívüli attrakció Ariadné is, a berlini legnagyobb varieté nagyírú táncos-

nője, aki kizárólag a Csodabár előadásaira jött le Berlinből s három egészen szenzációs táncot mutat be. A főszerepek Karácsonyi Illy, Betegh Bébi, Nemes Mancsi, Szentgyörgyi Mária, Miklóssy Margit, Vass Piri, Fekete Mihály, Nádor Jenő, Földényi László, Réthelyi Ödön, Ihász Aladár, Bérczi Mihály, Selmezi Mihály, Fülöp Sándor, Lantos Béla, Nyerges Ferenc, Ditrői Béla kezében vannak.

A Csodabár első előadására napokkal előbb elkelt minden jegy s úgy látszik, hogy egész héten zsufolt házak mellett fog menni a darab. Vasárnap délután is, este is a Csodabár megy. A színházat a Csodabár egyelőre teljesen mentesítette a műsorcsinálás gondjai alól.

Dohányzók!

Egyetlen üvegeske „Nicotan” által leszökik a dohányzásról. Teljesen biztos és ártalmatlan. Ára 140 lej utánvétellel.

A. M. Nicotan, Bukarest C. Mosilor 326. Számítalan elismerő levél!

Hotel Luvru

Bucuresti, Strada Carol No. 4. (a központi postával szemben.)

Szép világos szobák 100 lejtől feljebb. Fürdő rendelkezésre. Hónapos szobák nagyon olcsó árban. Utazó urak kedvezményben részesülnek.

HIA

Uj Kelet az...
bánsági zsidó
Főmunkosok:
Fotó és szerkesztés
Bukarest
Hátasági Ernő
Hátasági utánpótlás
megjelölésével

Amihez nem...
A Keren Kajem...
következő levelet...
től, a lugosi Cion...
ren Kajemet bizto...
„Ma a Temesvár...
ja révén a közpon...
Kajemet számla je...
tem be, mely össze...
rem. Az összeget a...
adórozata értelmé...
adományozzák; vez...
kínnek aranyköny...
bölcs előrelátással...
zett a zsidó népmé...
remélhető cmlulás...
Talán ezen aran...
követőre is talál, a...
érdekében szívből...

Közdös időjár...
röl jelentik: A me...
járásprognóza sz...
várható, hajlamla...
pódásokra. A hóm...
ma délben 5 fok C...
Spanyol-osztrá...
létre. Párizsból je...
tés szerint a spány...
mányok között me...
4 százalékos osztrá...
háboru első évében...
százalékos kinstár...
kintésben.

Torokgyullad...
mentesül, ha re...
Anacot pasztillát...
Csikagói ga...
ság uralkodik. N...
Csikagóban a gab...
uralkodik. A decen...
drágább, mint Kar...
és a csikagói árjeg...
ségek miatt száma...
a decemberi angáz...
galmas lesz.

Sorsjeg

A Romániai S...
sorsjegyeinek l...
hatatlanul 19...
Nyeremények 600...
Jegyek kaphatók...
dékben, a színházi...
mint a központban...
vitei

Grandi Ango...
jelentik: Grandi...
tavasszal Angoráb...
adja Tefvik Rüz...
miniszter római lá...
tavaszra tervezti...
ter athéni utját is...
losz görög minisz...
gátásának.

Hétfőn vége...
sztrájk. Londonb...
szénbányásztrá...
tolog véget ér. A...
kások szervezetei...
netben állapodtak...
folytatják részlete...
lásokat.

Likvidál a varsó...
Varsóból jelentik...
fennálló Nathans...
mely a cég alapít...
előtt történt halá...
zében ment át, fest...
palotát a Varsói...
rolta meg 1.8 mill...

Dugulás és...
gyomor- és bélzav...
adás, hát- és dere...
szetadta „Ferenc...
ponként többször...
gítséget nyújt. Tu...
lések beigazolták...
viz alhasi meg...
gyorsan és min...
Ferenc József kes...
rakban, drogériák...
ben kapható.

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hátsági zsidóság napilapja
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc
 Bukarest szerkesztőség:
 Hátsági Ernő, Hotel Imperial
 Műkincik utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

Amihez nem kell kommentár

A Keren Kajemet központi irodája a következő levelet kapta Deutsch Bélától, a lugosi Cionista Helyicsoport Keren Kajemet biztosától:

„Ma a Temesvári Bank helybeli fiókján révén a központnál vezetett Keren Kajemet számla javára 16.000 lej fizettem be, mely összeg sz. nyugtázását kérem. Az összeget az intézőbizottság háború óta értelmében a lugosi cionisták adományozták vezérüknek, M. Ussischkinnek aranykönyvi bevezetésére, aki bötes előrelátással földtartásokat szerzett a zsidó népek a mai válságos idők remélhető emuldságáig is.

Talán ezen aranykönyvi adományunk követőre is talál, amit a Keren Kajemet érdekében szívből kívánunk.”

Ködös időjárás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint ködös időjárás várható, hajlammal enyhülésre és lecsapódásokra. A hőmérséklet Budapesten ma délelőn 5 fok Celsius.

Spanyol-osztrák megegyezés jött létre. Párizsból jelentik: Madridi jelentés szerint a spanyol és az osztrák kormányok között megegyezés jött létre a 4 százalékos osztrák koronajáradék és a háború első évében kibocsátott 4 és fészázalékos kincstárjegyek rendezése tekintetében.

Torokgyulladásól. influenzától mentesül, ha rendszeresen szopogat Anacot pasztillát. Egy fiola ára 37 lej.

A csikági gabonatörszén szilárd-ság uralkodik. Newyorkból jelentik: Csikágóban a gabonatörszén szilárd-ság uralkodik. A decemberi buza 17 centtel drágább, mint Kanadában. A winniepei és a csikági árjegyzések közötti különbségek miatt számolni kell azzal, hogy a decemberi angázsmánok rendezése izgalmas lesz.

Sorsjegy húzás!

A Romániai Színészszindikátus sorsjegyeinek húzása visszavonhatatlannal 1931 január 25-én

Nyeremények 6.000.000 lej összegben
 Jegyek kaphatók az összes dohánytörszékben, a színházi ügynökségeknél, valamint a központban Bukarest, Calea Grivitei No. 33

Grandi Angorába készül. Rómából jelentik: Grandi olasz külügyminiszter tavasszal Angorába utazik, hogy visszaadja Tevfik Rüzsi bej török külügyminiszter római látogatását. Ugyancsak tavaszra tervezi a török külügyminiszter athéni útját is viszonzásul Venizelos görög miniszterelnök angolai látogatásának.

Hétfőn véget ér a skóciai bányász-sztrájk. Londonból jelentik: A skóciai szénbányásztsztrájk hétfőn előreláthatólag véget ér. A munkaadók és munkások szervezetei 3 hónapos fegyverszünetben állapodtak meg s ez idő alatt lefolytatják részletekbe menően a tárgyalásokat.

Likvidál a varsói Nathanson bankcég. Varsóból jelentik: A nylevan év óta fennálló Nathanson & Fia bankcég, amely a cég alapítójának néhány hónap előtt történt halála óta az örökösök kezébe ment át, fesszámol. A nagy bankpalotát a Varsói Takarékpénztár vásárolta meg 1,8 millió zloiért.

Dugulás és aranyeres bántalmak. Gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűvíz, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József víz alhasi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Ma délelőtt 11 órakor nagy zsidó miting lesz az Uránia mozgóban

Cluj—Kolozsvar, december 6. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt 11 órai kezdettel az Uránia-mozgó termében tartja meg a Zsidó Nemzeti Szövetség nagyszabású négyülését Palesztina aktuális problémáiról. A gyűlésen a zsidó közélet helybeli reprezentánsain kívül résztvesznek P. Carpin, a Keren Hajjeszod delegátusa és Julian Silberbusch, a legfelső cionista tanács igazgatója is.

A négyülésen hat szónoklat fogja

megvilágítani Kolozsvar zsidósága előtt a cionizmus aktuális problémáit. Dr. Balázs Endre, a Jewish Agency ügyvezető elnöke, dr. Jakoby Emil, a Jewish Agency alelnöke, dr. Fischer József országgyűlési képviselő, Weinberger Nándorné, a WIZO agilis titkárnője, B. Karpin és Julian Silberbusch lesznek a négyülés szónokai, mely iránt a kolozsvári zsidóság körében általános az érdeklődés.

A forgalomban lévő sok hashajtó közül nehéz a legjobbat kiválasztani. Egy kísérlet a piciny Artin dragéval meg fogja győzni arról, hogy ideálisabb hashajtót nem is kívánhat.

Eljegyzések. Klein Minus Newyork—Nagyvárad, a helyi Aviva csoportnak volt tagja és Grossmann Jenő Newyork—Kassa, a Magyar Általános Hitelbank kassai árusztályának volt főkönyvelője jegyesek.

Berkovits Piri Porcesti (jud. Mures), Pollák Oser Targul Lapusului, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Sómérbál. Páratlan érdeklődés nyílt a Sómérbál iránt, amely a KAC-klub összes helyiségeiben folyó hó 13-án lesz megtartva. Érthető ez az érdeklődés, mert a sómérok olyan nívós műsort adnak ezen estélyükön, mely bámulatható fogja ejteni a megjelenteket. Deveseri Anci ritmikus táncanórát tanítványai egy pantomim keretében, valamint a sómérenek quartettje és még számos műsorukra előre biztosítja az est sikerét. A műsor után reggelig tartó tánc következik. Azok, akik még nem kaptak meghívót és erre igényt tartanak, a bali irodában, melynek helyét a következő kommunikációban fogjuk közölni, meghaphatják. Ne feledjék el, KAC-klubban, december 13-án.

Egy husz éves pesti fiu rablótámadása. Budapestről jelentik: Bakonyi József foglalkozás nélküli husz éves fiu tegnap este Andrassy Irén pénztárosnő ellen rablótámadást kísérelt meg, de kísérlet kudarcot vallott, elfogták és átadták a rendőrségnek.

Hosszu használatban minden gép és szerszám romlik és kopik. Az emberi szervezet is elhasználódik az évek folyamán. Frissítse fel az elhasznált szöveteket és életanyagokat Ovomaltine rendszeres használatával.

Négy amerikai bank beszüntette fizetéseit. Newyorkból jelentik: Az Illinois államban évő Springfield városban 4 bank fizetéseket leállította. Két bank ellen büntető eljárást fognak megindítani.

A WIZO TEADELUTANJA. A WIZO kolozsvári helyicsoportja kedd délután 6 órakor a Salom klub termében teadélutánt rendez, amelynek szónoka P. Karpin, a Keren Hajjeszod delegátusa lesz. Karpin, aki egyike a mozgalom kiváló teoretikusainak, Gordon és Herzl címmel tart előadást. A teadélután háziasszonyai: Grün Mórné, dr. Fenichel Józsefné, Moskovits Józsefné és Gottlieb Józsefné, a WIZO lelkes tagjai lesznek. A teadélutánon mindenkit szívesen látnak.

NAPRÓL-NAPRA

Az angol admirálisok a csatahajókat és cirkálókat, megfigyelő, felderítő és bombavető támadásait elhárító repülőgépekkel készült felszerelni. Ezt a célt szolgálják az admirálisok részére a napokban megrendelt rendkívüli gyorsaságú repülőgépek. A gépek a csatahajókon a páncéltornyok alatt nyernek elhelyezést és kapult segítségével fognak a hadihajók fedélzetéről szükség esetén startolni.

Az angol nagyvállalatok körében is megindult az igazgatói fizetések és tatiemek leszállítására irányuló akció. A Cables and Wireless igazgatóinak számát hirtelen csökkentette és vezetőinek, valamint főtisztviselőinek fizetését 15-30 százalékkal szálította le. Egy másik nagyvállalat, a Royal Mail hajózási társaság évi ezer fontná magasabb díjazású főtisztviselőinek fizetését husz, az ennél kevesebb fizetésűekét 5-15 százalékkal csökkentette. A vállalat elnöke W. Runciman elnöki fizetésének és részesedésének feléről mondott le.

Huszezer római háztulajdonos 10 százalékkal csökkentette Rómában a házbó reket. Az árletörési akció tovább folyik. A liszt- és kenyérrakart újabb 10 centisimivel csökkentették, úgy, hogy a legfinomabb kenyér kilója 2 lirába kerül.

Vay Kázmér, a letartóztatott magyar miniszteri tanácsos védője kérelemmel fordult a vizsgálóbíróhoz, melyben kérte felvételét az őrizetben tartott védece nagyjösszegű kaució ellenében történő szabadlábra helyezését. Az ügyesség a kérelem teljesítését ellenzi, mert a bűnügy vizsgálata még nem nyert befejezést. A vizsgálóbíró ma dönt a szabadlábrahelyezés ügyében.

Kansas államban Wichita közelében az áradásoktól alámosott pályán egy személyszállító vonat kisiklott és három utaskocsija a pályatestről lefordult. A kocsik romjai alól 12 halottat emeltek ki. A sebesültek száma mintegy negyvenre tehető. Segélyvonatok indultak a szerencsétlenség színhelyére.

A Magdeburg—Braunschweig vasutvonalon ismeretlen tettesek meglazították a síncsavarokat és talpfákat emeltek ki helyükből. Egyik gyorsvonat katasztrófáját csak a vasúti személyzet ébersége tudta elhárítani, mert még idejében sikerült megakadályozni, hogy a szerelvény ráfusszon a megrongált pályára. A nyomozás megindult.

Bauer Gusztáv gyilkossági bűnperében a bécsi vizsgálóbíró megbízatást kapott arra, hogy az osztrák főváros területén kívül, továbbá külföldön, Triestben és Budapesten is, kihallgatásokat eszközölhessen. A per főtárgyalását a jelek szerint csak februárban fogják folytatni.

Hivatalos francia kimutatás szerint a halálozások száma a születéseket 12 ezer 564-el felülmultra. Erre 1911 óta — a háborús éveket kivéve — nem volt példa. A születések száma tovább súlyed s most 16 ezer 775-el kevesebb születés volt Franciaországban, mint az előző évben. A népmozgalmi statisztika csak Korzikában, Bretagneban, Elzászban és Flandriában jobb az átlagnál, míg az újszülött gyermekek száma az északi tartományokban a legnagyobb.

Levine hazamehet Amerikába. Bécsből jelentik: Az államügyészség az amerikai Levine Charles ellen a bűnügyi eljárást beszüntette s közölte az amerikai pilótával, hogy most már elhagyhatja az osztrák fővárost.

A román „Szabadalmi törvény” megjelenik magyar nyelven december folyamán Mellékletei: 1 kérvény, 1 meghatalmazási, 1 szabadalmi rajz és 1 szabadalmi leírás minta, valamint a „Prioritásra” (elsőbbség) vonatkozó nemzetközi egyezmény. Ára 50 lej, előzetes rendelésnél 40 lej

VASS A. szabadalmi ügyvivő
 Cluj, Str. Gen. Dragalina 122

Nagy karácsonyi vásár!

Szabó Jenő

Divatkülönlegességek Nagyáruházában
 CLUJ :- Telefon 4-79

1 m batiszt L	23	1 m flanel pasz-tel színekben L	39
1 m opál fehér-neműre Lei	25	1 garnitúra 6 szal-vétával Lei	188
1 m mosott vá-szon Lei	29	1 kis vég vászon ágyneműnek	390
1 m fehérnemű-vászon Lei	33	1 m angol cord bársony Lei	65
1 m mintás mosó delain Lei	33	1 m mintás cord bárs. ruhákra L	85
1 m Crepp Lei	35	1 m mintás ang. vá-szon minden szín.	98
1 m tennis flanel Lei	29	1 m. I-a férfi szö-vet öltönyre L	195
1 m cascha Lei	52	1 m mosó selyem ruhákra Lei	68

Maradékok feltűnő olcsó árakban!
 1 m. I-a CREP DE CHIN minden színben Lei 238
 Kérje teljesen ingyen az 1931. évi naptár és árjegyzék-könyvecskét!

rdulópont

kifizetője: **BANK**

00

an. piaci ár-
 nököknél stb.
 Központi sors-
 telefon: 833. sz.

tudjuk elintézni,
 ok között a tízevi
 kihangsúlyozottan
 ponti Iroda egyet-
 sem tudott meg-
 engegre akadályul
 helyzetet mi meg-
 a hitközségi dele-
 arulnak a magas
 ándent megadunk,
 si. intéstucióinak
 vezetéséhez szük-
 rünk, az hogy a
 kulturális és szoci-
 aldi vezetésében
 hitközségeink köz-
 k a delegátusok a
 nak lérsi veze-
 le az élet realitá-
 taikat és küzdel-
 ségünkre és támo-
 k kiútlások, ha-
 gyék. Jankarattal
 várad konferen-
 asági szervezetet
 eten belül tudjuk
 nök vezetése alatt,
 ilági elnöke is le-
 zen komoly elhatá-
 i többé kijátszani,
 skodásokkal kima-
 nt nem hagyhatjuk
 kül hitközségeink
 rabbiaink velünk

dekesebb DABÁR

Csodabár előadá-
 s három egészen
 at be. A főszere-
 Betegh Bébi, Ne-
 gyi Mária, Mik-
 ri, Fekete Mihály,
 i László, Réthelyi
 Bérei Mihály, Sel-
 Sándor, Lantos
 Ditrói Béla ke-
 adására napokkal
 egy s úgy látszik,
 folt házak mellett
 sárnap délután is,
 gy. A színházat a
 jesen mentesítette
 jai alól.

yzók!

„Nicotan” által le-
 ol. Teljesen biztos
 140 lej utánvéttel.
 , Bukarest
 lan elismerő levél!

Luvru

a Carol No. 4.
 val szemben.)

bák 100 lejtől
 delkezésre. Hó-
 gyon olcsó ár-
 kedvezményben
 lnek.

KÖZGAZDASÁG

2000 kismalmot tesz tönkre Madgearu gabonatörvénytervezete

Egymilliárd kell a tervezet végrehajtásához — Kormánypárti képviselők támadása a tervezet ellen

Bucuresti—Bukarest, december 6. A földművelésügyi minisztérium agrárbizottsága tegnap ülést tartott, amelyen Madgearu miniszter tartott expozét a végrehajtásról. Ennek a tervezetnek a végrehajtásához egymilliárd lejre volna szüksége, az eredmény viszont a gabonaárak emelkedése volna. A miniszter azt is kijelentette, hogy a tervezet egy malmot sem tenne tönkre, viszont ezzel szemben kiviláglik, hogy a tervezet legalább kétezer kismalmot ingatna meg egzisztenciájában. A miniszter kijelentette még, hogy Romániában boleta-rendszer nem lehetett bevezetni. Abban a részvénytársaságban, amely a vásárlást és szállítást lebonyolítja, az

állam 95 százalékos részt vállal. A bizottsági ülésen a többségi képviselők élesen támadták Madgearu javaslatát.

Mihaiescu képviselő kifejtette, hogy a gabonatörvénnyel ugyanaz lesz a helyzet, mint a szesz törvénnyel, mert ez sem hozza meg a kívánt eredményt. A javaslat ellen ugyanazokat az okokat sorakoztatja fel, amelyeket már megemlíttünk.

Romanescu többségi képviselő azt fejtette, hogy csakis a kivitel segíthet a gabonán, nem pedig azok a kényszerintézkedések, amelyekhez a miniszter folyamodik.

Bánsági liszt- és terménypiac

A termény és lisztpiac már hetek óta illetőleg amióta a kormány készülő boleta-tervezete kiszivárgott, állandó hullámzások hatása alatt áll. A piac a bizonytalanság és az ideges kapkodás kulminációját tulajdonképpen a múlt hét végén érte el azzal, hogy már komoly formában számoltak a boleta-tervezetnek a parlament elé vitelével. E hét elején aztán valamennyire megnyugodtak a kedélyek, mert kiderült, hogy a boleta-tervezetnek a kamara elé vitele legből kapott hír s hogy még hosszú bizonytalan hetek fognak eltelni, míg a kormány titokban, zárt ajtók mögött készülő tervezetével odáig jut majd, hogy a nyílt plénum elé álljon. Mindenesetre a jelenlegi szituációra mélyen jellemző az a tény, hogy valamennyi érdekelt fél: a termelő, a malmos, a terménykereskedő és a pékek is mind bizonyos aggodalommal tekintenek a kormány új mezőgazdasági rezsimje elé. Ebben a nagyfokú bizonytalanságban magától értetődő, hogy a vállalkozási kedv s a lehető legmélyebb nivóra csökkent s alig-alig lehet itt-ott valami jelentéktelenebb ügyletet elkönyvelni.

Lisztpiac: A lisztpiacon állandó lánghaság uralkodik. A belföldi liszttermékek között különben az utóbbi időben a mostani rossz üzletmenet mellett is olyan versengés állott be, hogy ez tel-

jesen kizárja még a lehetőségét is annak, hogy bármely számottevőbb belföldi piac nagyobb mennyiségű árun tud adhasson. Az árak tekintetében újabb esést könyvelhetünk el. Így a 30—70-es beosztású liszt 6, az 50—50-es 6.40, továbbá a nullás liszt 7.20, a 2-es 6.80, a 4-es 6, a 6-os 3.80, valamint a takarmányliszt 2.50 és a korpa 2.20 lej zsákkal együtt.

Terménypiac: A buzában az elmúlt hét folyamán csupán a nagymalmok bonyolítottak le számottevőbb ügyletet. Így megemlíthetjük, hogy a nagymalmok ügyletei ezúttal a Bánátot véveként állították be a terménypiacon, amennyiben több vagon búzát vásároltak és a Bánátba szállították a regát különböző helyeiről. Az itteni terménypiacon az árak alakulását a következőkben adjuk: a 77-es buza 280, a 78-as 295, a 80-as temesi 310, a torontáli 320, valamint az öbessenyői 350 lej. A külföldi tőzsdéken az árak továbbra is megtartották, eltekintve egyes áresökkenésektől, az eddigi nivót. Így a budapesti tőzsdén a márciusi búzát 15.46, a májusit 13.30 lejjel jegyezték. A csikagói tőzsdén kínálat mellett a decemberit 75, a márciusit 77.75 és a májusit 79.75 centtel jegyezték.

A többi terményfélékben az ótengeri 250, a krajovai 220, az új tengeri a belföldön 195, valamint új exporttergelyi 200 lej. A zab 250, az árpa 215, erdélyi bab 600, valamint a krumpli 190 lej.

Nagy karácsonyi sorsjáték!!!

Nyeremények 250.000 lej értékben

December 1-től 31-ig bezárólag, minden vevő, 300 lej vásárlása után egy ingyen sorsjegyet kap

Huzás 1931 január 2-án Cernautiban, közjegyző jelenlétében

A nyeremény értékét január 6-ig levásárolhatja „Hercules“ S. A. fiók Cluj Reg. Ferdinand 13.

Színház—Mozi

A ROMÁN OPERA MŰSORA

Vasárnap, 1930. december 7-én: Janes és Juliska. (Hansel és Gretel).

Hétfőn, december 8-án: Szevillai borbély (G. Niculescu-Basu, a bukaresti Román Opera tagjának közreműködésével).

Szerdán, december 10-én: Hoffmann meséi (G. Niculescu-Basu, a bukaresti Román Opera tagjának közreműködésével).

Pénteken, december 12-én: Szünet. (Bukaresti vendégtársulat.)

Vasárnap, december 14-én (délután): Traviata.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA

Vasárnap d. u. 6 órákor: Csodabár. Rendes helyárral. Ssz. 84.

Vasárnap este 9 órákor: Csodabár. Bérletszünetben. Merskelten emelt helyárral. Ssz. 85.

Hétfő: Csodabár. Rendes helyárral. 19. B. bérlet. Ssz. 86.

Kedd: Csodabár. 21. A. bérlet. Ssz. 87.

Égész héten: Csodabár.

Elővételi jegypénztár: Ellenzők könyv kereskedés, Póter.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI MŰSORA

Vasárnap d. e. 11 órákor matiné: Rázd le Jonny, burleszk vígjáték 7 felvonásban. Helyárak 15 és 10 lej.

Vasárnap d. u. fél 3 és 4 órákor: Kacagó nap. Burleszk műsor. Helyárak: 20 és 10 lej.

RADIO MŰSOR

IDO: KOZEPEUROPAI Vasárnap, december 7.

Bukarest. 10.45: A Kalinderu templom énekkara egyházi énekeket ad elő. 11: Rádiózenekar delelőtti hangversenye. 12: Gramofon. 16: Dinicu-zenekar: Könyvnyű és román zene. 17: Vidám negyedóra. 17.15: Hírek, időjelzés. 19: Gramofon. 20: Chebab Nadia zongorajátéka. 20.45: Blegenau-Dragos énekesnő előadása. 21.15: Filip hegedűművész játéka.

Budapest. 9: Újsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene. 11.15: Evangélikus isten tisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. E hangverseny szünetjében: rádió-kronika. (A közönségi választások hőse). — 2: Gramofonhangverseny. 3: A m. kir. földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. Nemeth József m. kir. gazdasági tanácsos, ny. kertészeti tanár: Teli teendők a gyümölcsösben. 3.30: Az iskolán kívüli népművelés rádióelőadása. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 4.30: A margitszigeti Nemzeti Sport Úszoda megnyitó ünnepségének s az ezt követő nemzetközi úszóverseny egyes számának hely színi közvetítése. 5.30: A m. kir. Mária Terézia I. honvédelmi miniszterének zenekarának hangversenye. 6.35: Édesanyám kepe. Irtó és felolvassa Perlay Lajos. 7: A Városi Színház hangversenye. 8.40: Limanovai emléktűnnepek. Az első felvonás szünetjében: Űgetőversenyeredmények. — Az előadás után: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Kiss Lajos és cigány zenekarának hangversenye. 11: Szabó-Guy László jazz-zenekarának hangversenye a Gellért-szállóból. Vig Miklós közreműködésével.

Belgrad. 20.30: Szlatin esellőművész játéka. 21.10: A zimonyi szerb dalegylet hangversenye.

Berlin. 20: Tarka vasárnapi est az 1930-as berlini hangversenyegyesület előadásában.

Hétfő, december 8.

Bukarest. 12: Gramofon. 16: Rádiózenekar. 17.30: Rádiózenekar. 19: Gramofon. 20: Kamaratrió. Dvorzsák: Dumky-trió. 20.45: Szececs. 21.10: Luca-zenekar: Román zene.

Budapest. 10: Egyházi zene. 11.15: Görög-katolikus istentisztelet. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A Mándits szalonzenekar hangversenye. 2: Gramofonhangverseny. 3: A „Rádió Elet” gyermek játszó-órása. 5.15: Másfélóra könnyű zene. 6.45: Novellák: 1. A falu malacai. 2. A bakkeske. Irtó és felolvassa: Nyáry Andor. 7.15: A Rádió Elet cigányzenekari pályázat nyertesének hangversenye és a díjak átadása. 1. Magyar Imre. 2. Parkas Jenő. 3. Bura Károly. 4. 7.45: Egyházi hangverseny az aachen dómból. 8.50: Kiss Ferenc és Andersen Felicia előadói estje. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Mária Terézia I. honvédelmi miniszterének zenekarának hangversenye.

Apro hirdetések

Szörme bundákat 3500 és szörme falérok 350 lejtől kaphatók, V. Janky, Fátér 22. Udvar.

Izléses modern kézimunka, montirozás, előnyomtatás, esipkebevarrás kizárólag Fisch Böske kézimunka szalonjában készül. Malom uca 16.

Figyelem! Nagy zálogházi árverés december hó 8-án Calea Victoriei 16.—25. számok alatt. Az árverés napján hosszobbitani nem lehet. Igazgatóság.

שריב ריגיל אומן ומומחה ערשטלאסטיגער בעיקר ומהל מורה הוראה גאסער מגיד ערשטלאסטיגער סעקס אים-רעפערטענסן אונטערריכטעס ערשטלאסטיגער קונדער אויך קליינע פאמיליע- וונט פאסטען פיר דאמאט.

UJ Kelet kiadóhivatal: אדרעסס: אדרעסס

„EXPRESS”
libahuscsarnok ארסה כשר
Szállít a legolcsóbban Romániában Frissen olvasztott libásírt, libabórt. füstölthust minden mennyiségben. Megrendelésnél ügyeljen a címmel
FRIEDMANN M. ORADEA
Piata Mihai Viteazul 11

Antik butorok és perzsaszőnyegeket minden elfogadható áron eladók. Art. Str. Avram Jancu 3.

Perfekt fehérnemű varró, aki háznál és otthon munkát vállal jutányosan. Cím: Pollák Lenke, Kádár uca 1.

Keresünk megvételre vasalt iratszekrényt, vagy közep nagyságu Wertheim szekrényt. Cím a kiadóban.

Perfekt könyvelő, levelező, román, német gyorsíró szerény igényekkel, szombat megtartásával állást keres. Orakönyvelést vállal, esetleg vidékre is elmenne. Cím a kiadóban.

Melyik vallásos, vagyonos 45—50 éves nő jönne nőül egy hasonló adósságnélküli karrekett kereskedőhöz. Hozomány biztosítottak táblázással üzletes házra. Róth M. Arad, Str. Stroescu 12.

A KÖNYVPIAC UJDONSAGAI AL-LANDOAN KAPHATOK AZ UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYÁBAN.

Olcsóbb lett minden

Még ilyen árleszállításunk karácsony előtt nem volt

Házi vászon L	29.—	Crepp de Chine minden színben L	275
Tenniszflanel L	29.—	Kordbársony pongyola minták	85.—
Opal batiszt 100 cm. L	45.—	Gyapjukaszán minden színben L	240
Flanel pongyolaminták	49.—	Voil-szövet 100 cm. minden szín	145

Mindennemű maradék potom árban

JUDOVICS

CLUJ-KOLOZSVÁR, CALEA REGELE FERDINAND 9.

Paplan 395 lejtől nagy választékban

Kérje az ingyen karácsonyi ajándékot

XIII. EVF. *
Cluj-Kolozsvár
december
5691 ÉV - K

Uj Kelet az országban a legnagyobb napilap
Közelik utánnak
Szász megjelölés
meg
Közelik nem
megjelölés

A zsidó

Csodálatos és mennyire nincsenünk a polgári öntudó zömökkel, legfontosabb okai talán zömökben rejtegye, hogy az állampolitikájában hiány ellenőrzése, holános kontroll képmokratikus országok. Romániában menny van készülőbelevág nemcsak a csoportok és iszége alig vesz tudományról, utottan erre vonatkozó közlése számításról van szó, ország területén de zajlani.

A modern államnak egészen döntő statisztika az állam azt jelenti, amit a parban a leltár, azer, vagy kétszer eől az értelmes kelegmesszebbmenőja levonni nemcsak helyzetére, de jövőlag is. Megbizhatókedő és gyáros sőt a biztos bukásnak sohasem lenne tisztvel s ami még fofigyelemmel kísérrányait.

A statisztika aznal is fontosabb, kedő a pontosan vel ellenőrizni tudés vagyonszállagát, addig az államas dimenziói miaés csakis az időköz népszámlálások tuaz ország és a lakövetkező változásatok irányvonalmok közigazgatásikája igen nagy motosan szerkesztettépül fel, amely mőseget felemészto, látják el. NémetoFranciaországban Oroszországban szakértőknek ezredán statisztikai már elképzelni s állampolitikát a kül. Ebben a géptölti be a fokmérő szerepét. Ezek négép — és van-e az állammal — ne

A román állam mérő és biztos teljesen hiányzott vajmi kevés gondtikára, a háboru nem volt komoly volt, az inkább csufolása volt a nak. Holott a számára valóság ságával birt volntika és csak gaz tudnák megmond tetlen kárt jelent statisztikának a ejtendő népszám nek alapján — az elkészülhet a statisztikája.